

7194 SAYILI KANUNLA VERGİ USUL KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

A. GİRİŞ

07.12.2019 tarih ve 30971 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan 7194 sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla 213 sayılı Vergi Usul Kanununda değişiklikler yapılmıştır. Anılan Kanunla Vergi Usul Kanununda yapılan değişikliklere ilişkin değerlendirme ve tespitlerimiz bu sirkülerimizde özetlenmiştir.

B. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞINCA BELİRLENECEK ESASLAR DAHİLİNDE MÜKELLEFİYET KAYDI SİLİNEBİLECEK

7194 Sayılı Kanununun 24. maddesiyle Vergi Usul Kanununa 160/A maddesi eklenmiştir. Söz konusu maddeye göre; Hazine ve Maliye Bakanlığınca yapılan analiz ve değerlendirme çalışmaları neticesinde sahte belge düzenleme riskinin yüksek olduğu tespit edilen mükelleflerin, vergi incelemesine sevk edilecekleri ve bunlar nezdinde yoklama yapılacağı; yoklamaya müteakip, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde vergi dairesinin mükellefin sahte belge düzenleme riskinin yüksek olduğuna ilişkin görüşü ve ilgisine göre vergi dairesi başkanı veya defterdarın onayı ile nezdinde inceleme yapılan mükellefin mükellefiyet kaydı terkin edilebilecektir.

Kanun metninde mükellefin bu duruma karşı yapabileceği aksiyonlara yer verilmiş ancak mükellefiyetin re'sen terkinini hakkındaki usul ve esaslar, Hazine ve Maliye Bakanlığınca yayımlanacak Tebliğ ile netlik kazanacaktır.

Yasal düzenlemede dikkati çeken bir husus da 160/A maddesi kapsamında mükellefiyeti re'sen terkin edilenlerle bunlarla ilişkili kişilerin yeniden işe başlamaları durumunda yeni mükellefiyetleriyle ilgili olarak düzenleyecekleri belgeleri e-belge olarak düzenleme zorunluluğu getirilmektedir. Bu şekilde olup e-belge düzenlemek zorunda olan mükelleflere ilişkin bilgiler, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenecek usul ve esaslara göre duyurulacak.

C. İZAHA DAVETTE SÜRELER UZATILDI

7194 Sayılı Kanununun 25. maddesiyle Vergi Usul Kanununun 370. maddesi yeniden düzenlenmiştir.

Bilindiği gibi; vergi incelemesine başlanılmadan veya takdir komisyonuna sevk edilmeden önce verginin ziyaa uğradığına delalet eden emareler bulunduğu dair yetkili merciler tarafından yapılmış ön tespitlere göre tespit tarihine kadar ihbarda bulunulmamış olunması kaydıyla, mükellefler izaha davet edilebilirler. Daveti alan mükellefler, 15 günlük süre içinde davete icabet ederek re'sen veya ikmalen tarhiyata konu durum için izahat vermekte, izahatın yeterli bulunması durumunda inceleme veya takdir komisyonuna sevkini durdurabilmektedirler. İzahatın yeterli olamaması halinde ise değerlendirme sonucuna ilişkin yazının tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde gerekli düzeltme işlemlerini yaparak tahakkuk eden vergi ve gecikme faizinin 15 günlük süre içinde ödenmesi şartıyla izaha davet edilen vergilere ilişkin olarak kesilecek vergi ziyai cezası tutarının %20'sini ödeme imkanına sahipler. **Değişiklikle 15 günlük süreler 30 güne çıkartılmıştır.** Yeni süreler 01.01.2020 tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir.

Vergi ziyayının 359. maddesi kapsamında işlendiği durumlarda izaha davet yapılmaz. Ancak ön tespitin sahte veya muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge kullanılmış olabileceğine dair olması durumunda

mükellefin **bir takvim yılında bu şekildeki alışları tutarı 100.000,00 TL** (2017 yılı 50.000,00 TL, 2018 yılı 57.000,00 TL, 2019 yılı 70.000,00 TL) veya ilgili takvim yılındaki alışları tutarının %5'ini aşmayan mükellefler, izaha davet müessesesinden yararlanabilirler. Bu durumdaki mükellefler için izaha davet yazısı gönderilir. Değişiklikle 70.000,00 TL olan sınır yeniden değerlendirme oranından daha fazla bir artış yapılarak 2020 yılı için 100.000,00 TL'ye çıkartılmıştır.

Yeni madde düzenlemesi tek fıkra üç bent şeklinde yapılmış olup üçüncü bentte izaha davet müessesesinin usul ve esasları hakkında düzenleme yapma yetkisi, Hazine ve Maliye Bakanlığına verilmiştir.

D. VERGİ ZİYAI CEZASINDA İNDİRİM UYGULAMASI DEĞİŞTİ

7194 Sayılı Kanununun 26. maddesiyle Vergi Usul Kanununun 376. maddesi yeniden düzenlenmiştir. Yeni düzenlemeyle daha önceleri ilk defa işlenmesi durumunda %50, müteakip vergi ziyai cezalarında ise 1/3 indirim şeklindeki uygulama, 07.12.2019 tarihinden itibaren sürekli olarak %50 indirim uygulanacak şekle dönüştürülmüştür.

Vergi indirimi maddesinde yapılan yeni bir düzenleme ise uzlaşmaya varılması halinde, üzerinde uzlaşılan cezanın %75'inin VUK Ek 8. maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan ödeme süreleri içinde ödenmesi halinde uzlaşılan cezanın %25'i indirilecektir.

Örneğin 100.000,00 TL vergi ve bu vergiye ilişkin 100.000,00 TL vergi ziyai cezası için uzlaşmaya gidilirse, üzerinde uzlaşılan 100.000,00 TL vergi aslı ve 20.000,00 vergi ziyai cezasının, VUK Ek 8. maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan ödeme süreleri içinde ödenmesi halinde, 20.000,00 TL tutarındaki vergi ziyai cezası 15.000,00 TL olarak ödenecektir.

E. KANUN YOLUNDAN VAZGEÇME ALTERNATİFİ GETİRİLDİ

7194 Sayılı Kanununun 27. maddesiyle Vergi Usul Kanununun mülga 379. maddesi yeniden düzenlenmiştir.

Söz konusu düzenleme idari aşamada çözümlenmemiş ve dava konusu yapılmış vergi ve cezalar için dava açmış mükelleflere kanun yolundan vazgeçmeleri halinde yeni bir indirim hakkı tanımaktadır.

Mükellefler, re, sen, ikmalen veya idarece tarh ve tebliğ edilmiş vergi ve cezalar için vergi idaresi nezdinde; uzlaşma, vergi cezalarında indirim veya vergilendirmede bir hata yapıldığının düşünülmesi durumunda vergi hatalarının düzeltilmesi için idareye başvurabilmektedir. Ancak uzlaşma ve vergi hatalarının düzeltilmesi başvurusunun sonuçsuz kalması durumunda, vergi mahkemesine başvurarak uyuşmazlığın yargı yoluyla çözülmesi yoluna gitmektedirler. Vergi mükellefleri tarafından genellikle vergi mahkemelerinde iptal davası şeklinde açılan davalarda vergi mahkemesinin kararına göre dava konusu uyuşmazlık istinaf için önce bölge idare mahkemesine, Bölge İdare Mahkemesinin kararına göre de kararın temyizi için Danıştaya başvurulabilmektedir.

01.01.2020 tarihinden sonra yürürlüğe girecek olan düzenleme, "İstinaf" ve "Temyiz" aşamasındaki vergi davaları için getirilmektedir. Danıştay'ın bozma kararı üzerine verilen kararlar madde kapsamında değildir. İstinaf ve temyiz yolu açık olmayan davalar da bu müesseseden yararlanamayacaktır.

Buna göre, mükelleflerin bu düzenlemeden yararlanabilmeleri için ellerinde uyuşmazlıkla ilgili bir mahkeme kararının var olmuş olması gerekir. Yeni düzenleme mükellefe, mahkemece verilen kararın uyuşmazlık konusu vergi ve cezanın kaldırılan ve onanan kısmına göre aşağıdaki tabloda belirtilen indirimlerden yararlanılarak kanun yolundan vazgeçme ve vergi idaresiyle ihtilafını ortadan kaldırma

imkanı getirmektedir. Bu şekilde tahakkuk eden tutarlar tahakkuk tarihinden itibaren bir ay içinde ödenmelidir. Bu maddeye göre tahakkuk eden vergi ve/veya vergi cezalarının %80'inin, hesaplanacak gecikme faizi ile birlikte bir ay içinde tamamen ödenmesi şartıyla, vergi ve ceza tutarından %20 oranında indirim yapılacaktır. **Söz konusu indirimin onanan vergi aslına bir etkisi yoktur. (*)**

Kanun yolundan vazgeçilmesine ilişkin örnek tablo aşağıda olduğu gibidir. Her bir vergi ve ceza kalemi tutarının 100.000,00 TL olması durumunda yapılacak ödeme ile ödemenin bir ay içinde yapılması durumunda sağlanacak ek indirim de göz önünde bulundurularak indirimli ödeme tutarları da hesaplanmıştır.

Dava Konusu Yapılan Vergi/Ceza Alacağının/Borcunun Niteliği	Dava Konusu Vergi/Ceza Vergi veya Bölge İdare Mahkemesince			
	Kaldırılmışsa		Onanmışsa	
	Ödenecek Tutar	İndirimli Olarak Ödenecek Tutar	Ödenecek Tutar	İndirimli Olarak Ödenecek Tutar
Vergi Aslı	60.000,00	48.000,00	100.000,00	(*)100.000,00
Vergi Ziyai Cezası	0,00	0,00	75.000,00	60.000,00
Vergi Aslı Dava Konusu Edilmeyen veya Kaçakçılığa İştirak Nedeniyle Kesilen Vergi Ziyai	25.000,00	20.000,00	75.000,00	60.000,00
Usulsüzlük Cezası ve/veya Özel Usulsüzlük Cez.	25.000,00	20.000,00	75.000,00	60.000,00

Kanun yolundan vazgeçilen ancak bir aylık sürede ödenmeyen vergi ve cezalar için indirim hakkı kaybedilecek; kanun yolundan vazgeçilmesi sonucunda tahakkuk eden vergi ve cezalar ise tahakkuk tarihinden itibaren işleyecek gecikme zammıyla birlikte takip ve tahsil olunacaktır.

F. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

7194 sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla 213 sayılı Vergi Usul Kanununun bazı maddeleri değiştirilmiş bazı maddeleri de yeniden oluşturulmuş olup değişiklikler genellikle 01.01.2020 tarihinden sonra yürürlüğe girmektedir.

Anılan kanunla; mükellefin sahte belge düzenleme riskinin yüksek olduğuna ilişkin tespit ve değerlendirilmelerin olması durumunda, mükellef kaydının re'sen terki veya teminat alınmak suretiyle faaliyetlerine devam etmesi hususlarındaki usul ve esaslar belirlenmekte; izaha davet müessesesindeki 15 günlük süreler 30 güne çıkarılmakta; vergi ziyai cezasındaki indirimin her seferinde %50 olarak uygulanması uzlaşma sonrasındaki cezaların süresinde ödenmesi şartıyla ilave indirim imkanı sağlanmakta; mükelleflere kanun yolundan vazgeçme müessesesini sunarak uzlaşma kapısını sürekli açık tutacak alternatifi getirilmektedir.

Bir yandan vergiye uyumlu olmayan veya vergi gelirlerini aşındırmaya yönelik mükelleflerin tespiti ve bunların karantinaya alınmasına ilişkin düzenlemeler yapılırken, diğer yandan vergi ve cezalarda indirimler öngören düzenlemeler yapılarak vergi barışının sağlanması ve vergi tahsilatının hızlandırılması amaçlanmaktadır.

Yararlı olması dileğiyle bilginize sunarız.

Aktif YMM A.Ş.